

# Uitspraak

---

DE BEKLAGCOMMISSIE UIT DE COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE  
KIJVELANDEN, INSTELLING VOOR FORENSISCHE PSYCHIATRIE TE  
POORTUGAAL

Klachtnummer: K-2019-000218

Uitspraak op het klaagschrift als bedoeld in artikel 56 van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt), ingekomen bij de beklagcommissie op 25 juli 2019, van de verpleegde:

verblijvende in bovenvermelde inrichting,

betreffende: eisen verblijfsruimte

## 1. Het verloop van de procedure

### 1.1

De beklagcommissie heeft kennis genomen van de volgende stukken:

- het klaagschrift van 25 juli 2019;
- de schriftelijke reactie van het hoofd van de inrichting van 19 juni 2019;

### 1.2

De mondelinge behandeling van het klaagschrift vond plaats op 18 november 2019. Klager en zijn advocaat, mr. D.W.H.M. Wolters, zijn verschenen en namens het hoofd van de inrichting zijn verschenen

## 2. De standpunten van partijen

### 2.1

Samengevat en zakelijk weergegeven, komt het beklag op het volgende neer.

Klager klaagt zich in zijn klaagschrift over het feit dat de temperatuur in de verblijfsruimtes te hoog is. Op 24 en 25 juli 2019 zijn op verschillende momenten de temperaturen in één van de verblijfsruimtes opgenomen en vastgelegd in de dagrapportage. Op 26 juli 2019 worden de temperaturen wederom vastgelegd. Gisteren is omstreeks 13.00 uur een temperatuur van 41 graden gemeten (met de deur van de verblijfsruimte open). Er is reeds vaker aangekaart dat de klimaatbeheersing niet werkt. Omdat dit niet tot verbetering heeft geleid hebben de bewoners van de afdeling Koraal besloten allemaal een klacht in te dienen.

### 2.2

Voor het standpunt van het hoofd van de inrichting wordt verwezen naar de schriftelijke reactie van 11 november 2019 die aan de uitspraak is aangehecht.

Ter zitting is namens het hoofd van de inrichting onder meer het volgende verklaard:

We kunnen, onder andere, gelet op de beschikbare financiën, slechts een ventilator aanbieden. Verder is het koelingsstelsel op het dak gereinigd en is het dak witgeverfd. Ik kan u niet vertellen of de roosters van de kamers gereinigd zijn. Op Koraal zijn geen mogelijkheden voor een

aircosysteem. Op de nieuwere gebouwen binnen het complex zijn wel aircosystemen geïnstalleerd. Ik kan u niet vertellen of er met de patiënten is gecommuniceerd. Het is op patiëntenkamers niet mogelijk om het raam open te zetten. Het probleem is al langer onderwerp van gesprek. Het is een groot project om aan te pakken. Ik kan u niet vertellen waarom dit probleem nog niet is aangepakt. Het is nog een discussiepunt of we hier iets mee gaan doen. Het is een kliniekbrede uitdaging. De ventilatoren zijn tijdens de hittegolf aangeschaft.

### 3. De beoordeling

#### 3.1

In artikel 7, tweede lid, van de Regeling eisen persoonlijke verblijfsruimte justitiële tbs-inrichtingen (verder te noemen de Regeling) is bepaald dat de verwarming een zodanige capaciteit heeft dat bij een buitentemperatuur van minus 10°C en een windsnelheid van 10 meter per seconde in de persoonlijke verblijfsruimte een temperatuur van 20°C kan worden bereikt.

In artikel 12 van de Regeling is bepaald dat persoonlijke verblijfsruimten waarvan de oorspronkelijke bouw is aangevangen voor 1996, in elk geval moeten voldoen aan de eisen vermeld in de artikelen 3, 5, 6, 7, 8, 9 en 11, en in elk geval voor 1 januari 2006 moeten voldoen aan de eisen vermeld in de artikelen 4 en 10.

Het algemene deel van de toelichting op de Regeling luidt als volgt:

*“Met deze regeling wordt invulling gegeven aan de in het eerste lid van artikel 16 van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden geformuleerde opdracht aan de Minister van Justitie, regels te stellen omtrent de eisen waaraan de verblijfsruimte van de verpleegde dient te voldoen. De regeling heeft dan ook tot doel, inrichtingen en verpleegden duidelijkheid te bieden omtrent inrichting en inventaris van de persoonlijke verblijfsruimte. De regeling is derhalve niet van toepassing op de speciaal voor separatie bestemde ruimte en ruimten bestemd voor onderzoek. Omdat ingevolge artikel 1, derde lid, sub a, Wet ziekenhuisvoorzieningen voor de toepassing van het bij of krachtens de Wet ziekenhuisvoorzieningen bepaalde onder een ziekenhuisvoorziening niet wordt verstaan: ‘een inrichting voor de opname van verpleegden in de zin van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden’, hebben bouwkundige eisen die in de reguliere (geestelijke) gezondheidszorg gangbaar zijn geen rechtstreekse werking ten aanzien van de inrichtingen. Dat neemt echter niet weg dat grote bouwkundige verschillen aangaande verblijfsruimten tussen de inrichtingen en daarmee vergelijkbare ziekenhuisvoorzieningen in de zin van de Wet ziekenhuisvoorzieningen vermeden dienen te worden, omdat een gerechtvaardigd onderscheid tussen ter beschikking gestelden en andere burgers op dit punt niet is te maken. Met de onderhavige regeling wordt aan dit uitgangspunt voldaan. Als perspectief is, naar analogie van het uitgangspunt voor de in het kader van de Raad van Europa tot stand gebrachte Europese Gevangenisregels (Aanbeveling R (87) 3 van 12 februari 1987) gekozen voor het geven van minimumeisen ten behoeve van de rechtspositie van de verpleegde. De persoonlijke verblijfsruimte is voor hem immers de plaats waar zich tijdens de tenuitvoerlegging van de verpleging zijn privé-leven afspeelt en waar hem derhalve een minimum aan comfort en, voor zover mogelijk binnen het kader van de verpleging, waarborgen voor zijn privacy dienen te worden geboden. Omdat altijd zal worden gestreefd naar een optimale beveiliging, en de daarvoor bepalende factoren (stand van de techniek en beschikbaar budget) niet vastliggen maar evolueren, zijn op dit gebied in beginsel geen eisen opgenomen. De in deze regeling vastgestelde eisen zijn in hoofdzaak gebaseerd op het Program van eisen bij de bouw van nieuwe inrichtingen, zoals de DJI dat sinds 1996 hanteert. Hoewel wordt onderkend dat het mogelijk is dat een bestaande inrichting niet onmiddellijk zal kunnen voldoen aan bijvoorbeeld artikel 4 van de regeling geformuleerde eis, is er toch voor gekozen om het in paragraaf 2 bepaalde als algemeen geldende eisen te formuleren. Op deze wijze wordt er uitdrukking aan gegeven dat de betreffende normen ook voor die inrichtingen die er nu nog niet aan (kunnen) voldoen, als richtsnoer voor de toekomst gelden. Om aan te geven dat deze inrichtingen niet of niet onmiddellijk aan de betreffende bepalingen behoeven te voldoen, is voor hen in artikel 12 een overgangsbepaling opgenomen.*

Uit de toelichting op de Regeling volgt dat de artikelen 4 tot en met 11 de bouwkundige inrichtingseisen betreffen voor de persoonlijke verblijfsruimten, alsmede de inventaris die een humaan verblijf van de verpleegde mogelijk dient te maken. De vermelde eisen zijn vrijwel alle terug te vinden in de bovenvermelde Europese Gevangenisregels, met name in de artikelen 14 tot en



met 24. Zoals in het algemene deel van de toelichting is aangegeven, is er niet voor gekozen om technische specificaties met betrekking tot bouw- en beveiligingswijze en gebruikte materialen aan te geven, maar veeleer om ten behoeve van de verpleegde duidelijk te maken wat de minimumeisen zijn die hij aan zijn persoonlijke verblijfsruimte kan stellen.

### 3.2

De beklagcommissie is, gelet op het algemene deel van de toelichting op de Regeling en meer in het bijzonder op de toelichting van de artikelen 4 tot en met 11 van deze regeling, van oordeel dat de regeling als doel heeft een humaan verblijf van de verpleegde mogelijk te maken. Gelet hierop is de beklagcommissie van oordeel dat niet kan worden gezegd dat, nu in de Regeling geen specifieke bepalingen zijn opgenomen over verkoeling van de eigen verblijfsruimte, er geen sprake is van een van een beklagwaardige beslissing in de zin van de Bvt. Klager is derhalve ontvankelijk in zijn beklag.

### 3.3

De beklagcommissie stelt aan de hand van de zogenoemde Basisregistratie Adressen en Gebouwen vast dat de kliniek in 1994 is gebouwd en dat de kliniek, gelet op het bepaalde in artikel 12 van de Regeling de persoonlijke verblijfsruimten, in elk geval moeten voldoen aan de eisen vermeld in de artikelen 3, 5, 6, 7, 8, 9 en 11.

### 3.4

De beklagcommissie stelt verder vast dat in de dagrapportage van klager is gerapporteerd dat het op 24 juli 2019 om 10.30 uur 29°C is. Op 25 juli 2019 is gerapporteerd dat het om 8.30 uur 33°C is en om 21.30 uur 39°C. De hiervoor genoemde waarden worden door partijen niet betwist.

### 3.5

De beklagcommissie is, gelet op het algemene doel van de Regeling - een humaan verblijf van de verpleegde mogelijk maken - van oordeel dat er ondanks de inspanningen van de kliniek (het aanbieden van een verwarmingsapparaat met koelfunctie, het reinigen van het koelingsstelsel en het witverven van het dak) op 25 en 26 juli 2019 geen sprake is geweest van een humaan verblijf op de afdeling Koraal. Op deze afdeling is geen airconditioning aanwezig maar een luchtbehandelingssysteem met zogenoemde 'topkoeling'. Met dit systeem kan de binnentemperatuur maximaal 3°C worden gekoeld ten opzichte van de buitentemperatuur. In 2018 is tijdens de zomerperiode eveneens sprake geweest van (zeer) hoge temperaturen op de afdeling Koraal. De toen opgedane ervaringen zijn echter geen aanleiding zijn geweest om de situatie aan te passen. Het hoofd van de kliniek heeft, gelet op het vorenstaande, onvoldoende voortvarend gehandeld en heeft derhalve de zorgplicht geschonden. Het beroep is gegrond.

Nu de rechtsgevolgen van de beslissing niet meer ongedaan te maken zijn, zal de beklagcommissie, na het hoofd van de inrichting te hebben gehoord, bepalen of enige tegemoetkoming aan klager geboden is.

### 3.6

De beklagcommissie heeft vastgesteld dat de warmte op de andere afdelingen in de kliniek wel succesvol of redelijk succesvol is bestreden middels de aanwezigheid van airconditioning en mobiele airco units of andere koelapparatuur. Derhalve mobiele apparaten die *niet* afhankelijk zijn van een gat in de muur en/of het raam.

Het is de beklagcommissie verder ambtshalve bekend dat de subcommissie onderhoud van de Commissie van Toezicht uit overleg met de directie van de kliniek heeft begrepen dat het van belang wordt geacht structurele maatregelen te nemen inzake de klimaatbeheersing binnen de kliniek. Er bestaat nog enige onzekerheid over de soort ingreep, hetgeen met de financiën te maken heeft. Het plaatsvervangend hoofd van de inrichting heeft toegezegd dat de structurele aanpak van het klimaatsysteem in 2020 gaat plaatsvinden en wel zodanig dat het operationeel is voor de verwachte warmte in de zomerperiode.

### 3.7

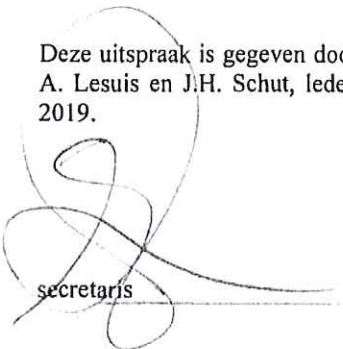
Wellicht ten overvloede merkt de beklagcommissie op dat er geen oordeel wordt gegeven over de klacht van 10 juli 2019 nu deze klacht nooit door het secretariaat van de commissie is ontvangen.

#### 4. De beslissing

De beklagcommissie,

- verklaart het beklag gegrond.

Deze uitspraak is gegeven door de beklagcommissie, bestaande uit mr. D.S. Lösing, voorzitter, drs. A. Lesuis en J.H. Schut, leden, in tegenwoordigheid van E.R. Schook, secretaris, op 9 december 2019.



secretaris

*de voorzitter is buiten staat deze  
uitspraak mede te ondertekenen*

voorzitter

Een afschrift van deze uitspraak is per post aan klager, diens advocaat en het hoofd van de inrichting toegezonden op

**12 DEC 2019**

#### Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kunnen klager en de directeur beroep instellen door het indienen van een beroepschrift. Het met redenen omklede beroepschrift moet uiterlijk op de zevende dag na die van de ontvangst van het afschrift van de uitspraak worden ingediend bij de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, postbus 30137, 2500 GC Den Haag. Degene die beroep heeft ingesteld, kan de voorzitter van de beroepscommissie tevens verzoeken om te bepalen dat de uitspraak van de beklagcommissie geheel of gedeeltelijk wordt geschorst hangende de uitspraak op het beroepschrift conform artikel 67, vierde lid van de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden.

Indien u beroep instelt, wordt u verzocht om tegelijkertijd een kopie van deze uitspraak mee te sturen naar de beroepsinstantie.